

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

OPIS SYSTEMU AKREDYTACJI

*Projekt P2 Wydania 11
Warszawa, 2.10.2020 r.*

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Polskie Centrum Akredytacji - informacje ogólne.....	4
2.1. Podstawy prawne i wymagania dla działalności akredytacyjnej.....	4
2.2. Współpraca międzynarodowa.....	4
2.3. Zakres działalności akredytacyjnej.....	5
2.4. Akredytacja transgraniczna.....	5
3. Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji.....	5
4. Dokumenty akredytacyjne.....	5
5. Proces akredytacji.....	6
5.1. Zasady ogólne procesu akredytacji.....	6
5.2. Czas trwania procesu akredytacji.....	7
5.3. Wniosek o akredytację. Dokumentacja CAB.....	8
5.4. Przegląd wniosku.....	9
5.5. Przygotowanie procesu oceny i powołanie zespołu oceniającego.....	9
5.6. Przegląd dokumentacji.....	10
5.7 Wizytacja wstępna.....	11
5.8 Ocena na miejscu.....	11
5.9 Ocena reakcji CAB w odniesieniu do ustaleń z oceny.....	13
5.10 Decyzja w procesie akredytacji.....	14
6. Przerwanie procesu akredytacji.....	15
7. Procesy nadzoru.....	15
7.1. Ogólne zasady prowadzenia procesów nadzoru.....	15
7.2. Nadzór planowany.....	16
7.3. Ponowna ocena.....	18
7.4 Nieplanowane procesy w nadzorze.....	18
7.5. Wyniki procesów nadzoru.....	21
8. Sankcje.....	23
9. Informacje dostępne publicznie.....	23
10. Ochrona informacji i praw własności Klientów.....	24
11. Przeciwdziałanie korupcji i unikanie konfliktu interesów.....	25
12. IBOK – Internetowe Biuro Obsługi Klienta.....	25
13. Odwołania i skargi.....	25
13.1. Odwołania.....	25
13.2. Skargi i wnioski.....	25
14. Opłaty.....	26
15. Postanowienia końcowe.....	26
16. Dokumenty związane.....	26
17. Załączniki.....	27

1 1. Wprowadzenie

2 *Opis systemu akredytacji* (DA-01) jest podstawowym dokumentem przedstawiającym ogólne
3 zasady, jakimi kieruje się Polskie Centrum Akredytacji (PCA) udzielając lub nadzorując
4 akredytację wszystkich jednostek oceniających zgodność¹ (CAB – jednostka, CABs -
5 jednostki).

6 Wymagania akredytacyjne, warunki udzielania i utrzymywania akredytacji oraz szczegółowe
7 zasady prowadzenia ocen CAB podają programy akredytacji:

- 8 – dla laboratoriów badawczych - dokument DAB-07;
- 9 – dla laboratoriów medycznych – dokument DAM-01;
- 10 – dla laboratoriów wzorcujących - dokument DAP-04;
- 11 – dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania - dokument DACS-01;
- 12 – dla jednostek certyfikujących wyroby - dokument DACW-01;
- 13 – dla jednostek certyfikujących osoby - dokument DACP-01;
- 14 – dla jednostek inspekcyjnych - dokument DAK-07;
- 15 – dla weryfikatorów EMAS – dokument DAVE-01;
- 16 – dla weryfikatorów GHG – dokument DAVG-01;
- 17 – dla organizatorów badań biegłości – dokument DAPT-01;
- 18 – dla producentów materiałów odniesienia – dokument DARM-01.

19 W przypadku konieczności uszczegółowienia programów akredytacji o zasady i wymagania
20 akredytacyjne specyficzne dla CAB prowadzących działalność w określonym obszarze
21 opracowywane są dodatkowe dokumenty PCA.

22 Dokumenty odnoszące się do prowadzonej przez PCA działalności akredytacyjnej, zostały
23 podane w punkcie 16 niniejszego dokumentu.

24 W odniesieniu do wszystkich norm, innych dokumentów normatywnych oraz dokumentów PCA
25 stosowana jest następująca zasada: w przypadku powołań datowanych, ma zastosowanie
26 wyłącznie wydanie cytowane, zaś w przypadku powołań niedatowanych, stosuje się ostatnie
27 obowiązujące wydanie dokumentu powołanego z uwzględnieniem okresów przejściowych
28 przedstawionych w komunikatach PCA. W przypadku powołania aktów prawnych
29 w dokumentach PCA stosowana jest następująca zasada: nie są podawane adresy publikacji
30 aktów prawnych, a zastosowanie ma ostatnie obowiązujące wydanie powołanego aktu
31 prawnego.

32 W dokumentacji PCA są stosowane terminy i definicje podane w rozporządzeniu (WE)
33 765/2008, normach PN-EN ISO/IEC 17011, PN-EN ISO/IEC 17000 oraz normach
34 akredytacyjnych². Jeśli to konieczne w szczegółowych dokumentach PCA są wskazywane
35 dodatkowe definicje.

36 Dokumenty PCA są dostępne na stronie internetowej www.pca.gov.pl oraz - na życzenie -
37 w siedzibie PCA. Normy są dostępne w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl),
38 zaś dokumenty organizacji międzynarodowych European co-operation for Accreditation (EA),
39 International Accreditation Forum (IAF), International Laboratory Accreditation Cooperation
40 (ILAC) są dostępne w wersji oryginalnej na stronach internetowych tych organizacji (EA:
41 www.european-accreditation.org; ILAC: www.ilac.org; IAF: www.iaf.nu). Tłumaczenia
42 wybranych dokumentów EA, IAF, ILAC są dostępne na stronie internetowej PCA. Dokumenty
43 Forum of Accreditation and Licensing Bodies (FALB) są dostępne na życzenie w PCA.

---

¹ **Jednostka oceniająca zgodność** (CAB) to jednostka prowadząca działania w obszarze oceny zgodności (np. wzorcowania, badania, certyfikację itd.), która może być przedmiotem akredytacji. Wyrażenie to jest użyte w treści dokumentu zarówno w odniesieniu do jednostek wnioskujących o akredytację, jak i posiadających akredytację.

² **Norma akredytacyjna** to norma zharmonizowana do rozporządzeniu (WE) 765/2008, zawierająca wymagania dotyczące kompetencji jednostek oceniających zgodność i zalecona przez międzynarodowe organizacje ds. akredytacji i normalizacji do stosowania przez jednostki akredytujące w procesach akredytacji i nadzoru CAB

44 2. Polskie Centrum Akredytacji - informacje ogólne

45 Adres: ul. Szczotkarska 42, 01-382 Warszawa
46 NIP: 951-19-98-004 REGON: 017168960
47 tel.: 22-355-70-00 fax.: 22-355-70-18
48 strona: www.pca.gov.pl e-mail: sekretariat@pca.gov.pl

49 2.1. Podstawy prawne i wymagania dla działalności akredytacyjnej

50 PCA prowadzi działalność akredytacyjną na mocy ustawy z dnia 13.04.2016 r. o systemach
51 oceny zgodności i nadzoru rynku. PCA jest krajową jednostką akredytującą, upoważnioną do
52 akredytacji CABs. PCA posiada status państwowej osoby prawnej i jest nadzorowane przez
53 ministra właściwego ds. gospodarki.

54 PCA działa zgodnie z wymaganiami określonymi: w rozporządzeniu (WE) 765/2008, w ustawie
55 o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, w normie PN-EN ISO/IEC 17011. Ponadto
56 w działalności akredytacyjnej PCA mają również zastosowanie:

- 57 – zobowiązania wynikające z zawartych porozumień wielostronnych EA MLA, ILAC MRA,
58 IAF MLA,
- 59 – wymagania dla jednostki akredytującej wynikające z przepisów prawa regulujące zasady
60 akredytacji w obszarach sektorowych (np. rozporządzenie (WE) nr 1221/2009,
61 rozporządzenie Komisji (UE) nr 600/2012),
- 62 – wymagania dla jednostki akredytującej wynikające z prywatnych programów oceny
63 zgodności, w których PCA prowadzi działalność akredytacyjną.

64 System akredytacji prowadzony przez PCA jest dostępny dla wszystkich CABs, niezależnie
65 od ich wielkości, przynależności do jakiegokolwiek organizacji lub grupy. Akredytacja nie jest
66 również uwarunkowana liczbą już akredytowanych CABs.

67 2.2. Współpraca międzynarodowa

68 PCA jest pełnoprawnym członkiem organizacji międzynarodowych: EA, IAF, ILAC, w ramach
69 których podpisało wielostronne porozumienia: EA MLA (EA Multilateral Agreement), IAF MLA
70 (IAF Multilateral Recognition Arrangement) oraz ILAC MRA (ILAC Mutual Recognition
71 Arrangement). Szczegółowy zakres wielostronnych porozumień zawartych przez PCA jest
72 dostępny na stronie internetowej www.pca.gov.pl.

73 EA jest jednostką uznaną na mocy art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008. EA MLA jest
74 porozumieniem podpisanym przez krajowe jednostki akredytujące, będące członkami EA,
75 którego celem jest akceptacja oraz wzajemne uznawanie równoważności i wiarygodności
76 usług akredytacyjnych, a tym samym uznawania wyników oceny zgodności uzyskiwanych
77 przez akredytowane CABs. Jest to możliwe dzięki procesowi wzajemnych ocen, którym są
78 poddawane jednostki akredytujące zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 765/2008. Warunkiem
79 podpisania porozumienia EA MLA przez krajowe jednostki akredytujące jest prowadzenie
80 działalności w szczególności zgodnie z międzynarodową normą ISO/IEC 17011 oraz
81 wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 765/2008, potwierdzone pozytywnym wynikiem
82 wzajemnej oceny. Ma to na celu zapewnienie, iż wszyscy sygnatariusze porozumienia
83 prowadzą systemy akredytacji w sposób równoważny i wiarygodny. Przy tym zakłada się, że
84 CABs akredytowane przez krajową jednostkę akredytującą – sygnatariusza EA MLA, podczas
85 prowadzenia działań objętych zakresem akredytacji, spełniają wymagania odpowiednich norm
86 międzynarodowych w których określono wymagania dotyczące kompetencji CABs.

87 Poza Europą EA MLA jest uznawane przez ILAC oraz IAF. Dzięki temu dokumenty wydawane
88 przez CABs, akredytowane przez sygnatariuszy EA MLA, są uznawane za równoważne
89 z wydawanymi przez sygnatariuszy wielostronnych porozumień IAF MLA i ILAC MRA. EA MLA
90 ułatwia zatem dostęp do rynków krajów UE i EFTA, natomiast dzięki porozumieniom ILAC
91 MRA i IAF MLA – do rynków na całym świecie.

92 PCA jest również członkiem FALB - Forum of Accreditation and Licensing Bodies i zgodnie

93 z rozporządzeniem (WE) nr 1221/2009 jest poddawane ocenie wzajemnej FALB w zakresie
94 akredytacji weryfikatorów EMAS.

95 **2.3. Zakres działalności akredytacyjnej**

96 Na mocy ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, do zakresu działania PCA
97 należy między innymi akredytowanie CABs, sprawowanie nadzoru nad nimi w zakresie
98 przestrzegania przez nie wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji oraz prowadzenie
99 wykazu akredytowanych CABs.

100 PCA prowadzi działalność akredytacyjną w obszarze dobrowolnym oraz regulowanym
101 prawnie. Szczegółowy zakres działalności akredytacyjnej PCA, w obszarze którego CABs
102 mogą ubiegać się o akredytację, określają programy akredytacji i dokumenty z nimi związane.

103 W przypadku wystąpienia potrzeby akredytacji nowych rodzajów CABs lub akredytacji
104 w zakresie nowych programów oceny zgodności, PCA może podjąć się rozszerzenia lub
105 uaktualnienia działalności akredytacyjnej.

106 Polityka PCA dotycząca ustanawiania programów akredytacji, w tym dotycząca ich
107 rozszerzania lub uaktualniania, została przedstawiona w dokumencie DA-09.

108 **2.4. Akredytacja transgraniczna**

109 Polityka PCA dotycząca akredytacji CABs poza granicami Polski, jak również dotycząca oceny
110 działań CAB w obszarze oceny zgodności wykonywanej poza granicami Polski, została
111 przedstawiona w dokumencie DA-07.

112 **3. Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji**

113 Wymagania akredytacyjne dla poszczególnych rodzajów CAB są określone w programach
114 akredytacji. Szczegółowe wykazy wymagań akredytacyjnych są opublikowane na stronie
115 internetowej www.pca.gov.pl w *Listach wymagań akredytacyjnych*.

116 Zasady i warunki akredytacji dotyczące udzielania i utrzymywania akredytacji dla
117 poszczególnych rodzajów CABs są wskazane i określone w niniejszym dokumencie
118 i programach akredytacji w nim przywołanych.

119 W przypadku konieczności wprowadzania nowych lub znowelizowanych wymagań
120 akredytacyjnych i warunków akredytacji, są stosowane zasady podane w dokumencie DA-09.

121 W przypadku ubiegania się o akredytację CAB powinna spełniać warunki akredytacji przyjęte
122 w deklaracji zawartej we wniosku o akredytację (FA-01), a po udzieleniu akredytacji warunki
123 wynikające z zawartego z PCA *Kontraktu z akredytowanym podmiotem*, przywołującego
124 dokumenty PCA określające warunki akredytacji.

125 **4. Dokumenty akredytacyjne**

126 W wyniku udzielenia akredytacji, po zawarciu *Kontraktu z akredytowanym podmiotem*, PCA
127 wydaje CAB dokumenty akredytacyjne potwierdzające akredytację tj. certyfikat akredytacji
128 wraz z zakresem akredytacji, opatrzone hologramem oraz indywidualnym numerem
129 akredytacji.

130 W przypadku upływu terminu ważności dokumentów akredytacyjnych lub zastąpieniu ich przez
131 nowe wydania, CAB powinna niezwłocznie anulować nieaktualne dokumenty akredytacyjne
132 w sposób określony w jej systemie zarządzania, w celu zapobieżenia ich niezamierzonemu
133 stosowaniu. W przypadku cofnięcia lub zawieszenia akredytacji w całości zakresu akredytacji,
134 dokumenty akredytacyjne powinny zostać niezwłocznie zwrócone przez CAB do PCA w celu
135 ich anulowania.

136 Zainteresowane strony mogą sprawdzić status akredytacji CABs oraz aktualność dokumentów
137 akredytacyjnych na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl.

138 5. Proces akredytacji

139 5.1. Zasady ogólne procesu akredytacji

140 Zakres oceny w procesie akredytacji jest określany na podstawie wymagań akredytacyjnych
141 oraz wnioskowanego zakresu akredytacji. PCA ocenia kompetencje CAB w zakresie działań
142 w obszarze oceny zgodności i systemu zarządzania, mając na uwadze zachowanie przez CAB
143 bezstronności i niezależności oraz zapewnienie wiarygodności działań w zakresie oceny
144 zgodności.

145 W procesach akredytacji ocenie są poddawane tylko te obszary działania CAB, które są objęte
146 wnioskowanym zakresem akredytacji. W stosunku do pozostałych obszarów działania CAB
147 lub działania organizacji związanych, ocenia się je w takim stopniu, by uzyskać pewność, że
148 nie wpływają one negatywnie na spełnienie wymagań akredytacyjnych lub na zaufanie do
149 wiarygodności wykonywanych przez CAB działań w zakresie oceny zgodności, objętych
150 wnioskiem o akredytację.

151 Proces akredytacji obejmuje zawsze:

- 152 – przegląd dokumentacji,
- 153 – ocenę na miejscu realizowaną w siedzibie CAB i w lokalizacjach, w tym w lokalizacjach
154 gdzie są prowadzone działania w obszarze oceny zgodności objętej wnioskiem
155 o akredytację,
- 156 – obserwacje działań w obszarze oceny zgodności prowadzonych w rzeczywistych
157 warunkach.

158 W przypadku akredytacji w obszarach regulowanych prawnie, gdy do prowadzenia
159 działalności w zakresie oceny zgodności jest wymagane posiadanie akredytacji i brak jest
160 możliwości zademonstrowania przez CAB działań w obszarze oceny zgodności, PCA
161 dopuszcza przeprowadzenie oceny w procesie akredytacji bez obserwacji działań
162 w rzeczywistych warunkach. W tym przypadku PCA udziela CAB akredytacji pod warunkiem,
163 że obserwacja działań w obszarze oceny zgodności zostanie przeprowadzana podczas
164 pierwszej ich realizacji dla klienta, dla której CAB uzyskała akredytację. Powyższe ma
165 zastosowanie tylko w przypadkach dopuszczonych w danym programie akredytacji.

166 W uzasadnionych przypadkach np. w obszarach regulowanych prawnie, zarówno w procesie
167 akredytacji jak i nadzoru, podmiot może wnioskować do PCA o przeprowadzenie oceny
168 połączonej dla kilku rodzajów CABs funkcjonujących w ramach jednego podmiotu prawnego.
169 Decyzję w tej sprawie podejmuje PCA.

170

171

172

173

174

175

176

177

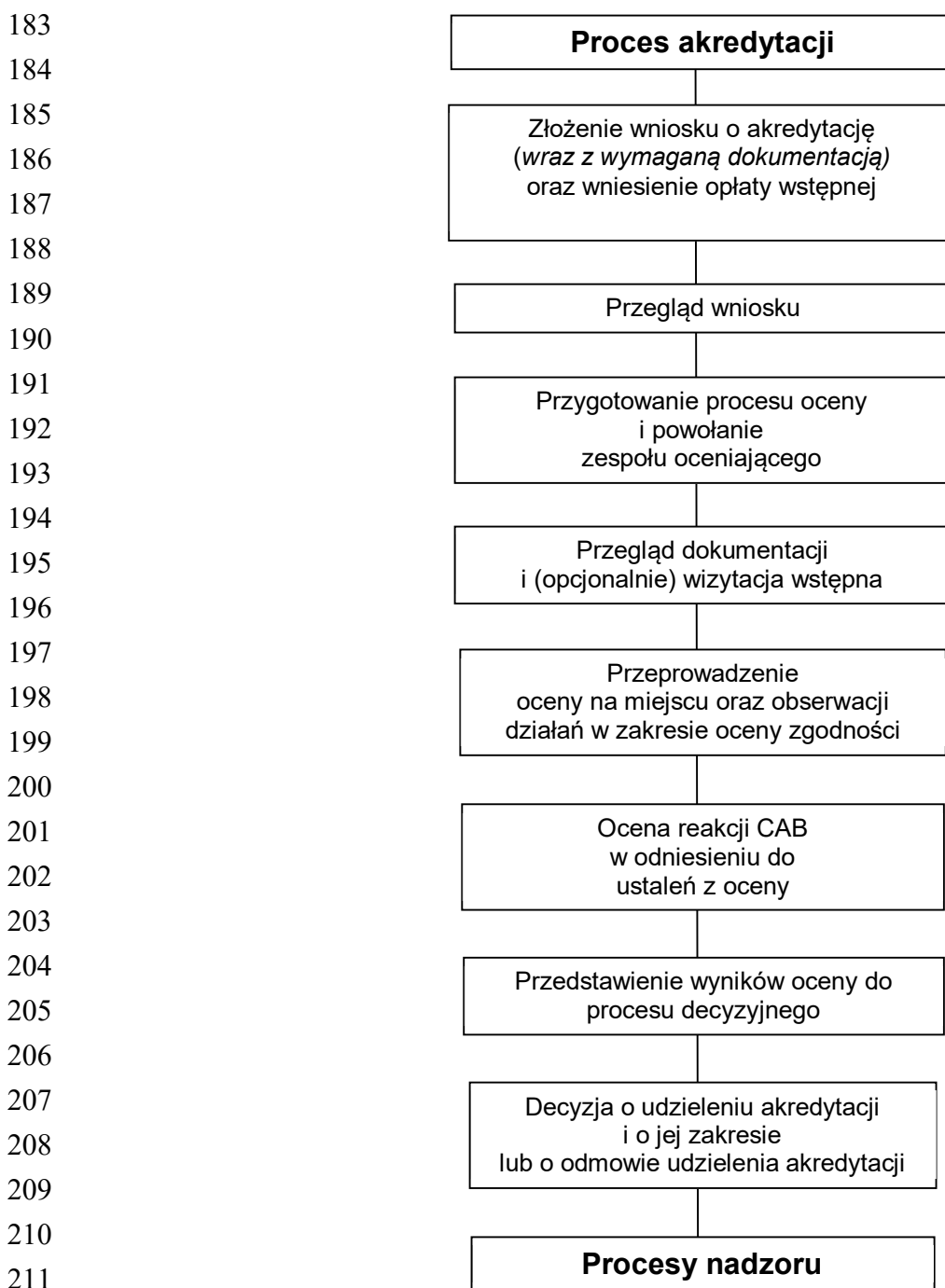
178

179

180

181

182

213 5.2. Czas trwania procesu akredytacji

214 Zgodnie z ustawą o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, PCA - w terminie nie
215 dłuższym niż 12 miesięcy od dnia złożenia kompletnego wniosku o udzielenie akredytacji - jest
216 zobowiązane do zawiadomienia wnioskującej CAB o udzieleniu lub odmowie udzielenia
217 akredytacji.

218 Za dzień złożenia kompletnego wniosku przyjmuje się dzień, w którym zostały dostarczone do
219 PCA kompletne dokumenty i informacje wymienione we wniosku, w tym dokumentacja
220 dotycząca CAB, jej systemu zarządzania oraz działań w obszarze oceny zgodności.

221 Czas trwania poszczególnych etapów procesu akredytacji zależy zarówno od PCA,
222 jak również działań CAB determinujących realizację kolejnych etapów procesu akredytacji.

223 W niniejszym dokumencie podano terminy umożliwiające przeprowadzenie procesu
224 akredytacji w okresie 6 miesięcy od dnia złożenia kompletnego wniosku. Przed rozpoczęciem
225 procesu akredytacji, PCA informuje CAB o harmonogramie poszczególnych etapów procesu
226 akredytacji. Harmonogram procesu akredytacji opracowywany jest z uwzględnieniem
227 indywidualnych potrzeb CAB oraz terminów wynikających z niniejszego dokumentu. CAB
228 powinna realizować zadania, umożliwiające PCA kontynuowanie procesu w możliwie
229 najkrótszym czasie. W uzasadnionych przypadkach, przy zachowaniu zasady ciągłości oceny,
230 PCA - na wniosek CAB - może wyrazić zgodę na wydłużenie terminu podanego w niniejszym
231 dokumencie.

232 **5.3. Wniosek o akredytację. Dokumentacja CAB**

233 Wnioskująca o akredytację CAB składa wniosek o akredytację (FA-01) wraz z odpowiednimi
234 załącznikami w nim wymienionymi.

235 Dla każdego rodzaju CABs jest wymagany odrębny wniosek.

236 Wniosek o akredytację jest formalnym zleceniem dla PCA przeprowadzenia procesu
237 akredytacji i zawiera zobowiązanie wnioskującej CAB do wniesienia opłat za proces
238 akredytacji, wynikających z aktualnego cennika (DA-04).

239 Wraz z wnioskiem należy wnieść opłatę wstępną, na zasadach określonych w cenniku
240 (DA-04), a potwierdzenie wpłaty dołączyć do wniosku.

241 PCA przyjmuje dokumentację CAB w języku polskim. Tylko w uzasadnionych przypadkach
242 i po wcześniejszym uzyskaniu zgody PCA, dokumentacja jest przyjmowana również w języku
243 angielskim.

244 Dokumentacja CAB dotycząca ustanowionego i wdrożonego w CAB systemu zarządzania
245 powinna obejmować: polityki, cele, procedury, procesy i systemy oraz zapisy, odnoszące się
246 do spełnienia wszystkich wymagań odpowiedniej normy akredytacyjnej i pozostałych
247 wymagań akredytacyjnych oraz demonstrować spełnienie ww. wymagań, w tym, mających
248 zastosowanie wymagań dotyczących udokumentowania postanowień systemu zarządzania
249 i utrzymywania odpowiednich zapisów.

250 PCA przyjmuje dokumentację CAB na dowolnym nośniku: elektronicznym lub papierowym.

251 W przypadku przekazywania dokumentacji na nośniku elektronicznym, jest wymagane:

- 252 – zapewnienie łatwości drukowania dokumentów udostępnionych w wersji elektronicznej,
253 niezależnie od formy dostępu do plików (np. serwer, płyta CD itp.);
- 254 – zapewnienie dostępu do dokumentów do czasu podjęcia przez PCA decyzji w sprawie
255 akredytacji;
- 256 – stosowanie plików w następujących formatach: Portable Document Format (*.pdf),
257 Microsoft Word Document Format (*.doc), (*.docx), Rich Text Format (*.rtf), plain text (txt),
258 Open Document Format (*.odt);
- 259 – sprawdzenie plików przez CAB pod kątem obecności wirusów z zaznaczeniem jakim
260 programem dokonano sprawdzenia (*z podaniem wersji*);
- 261 – dokumenty nie mogą zawierać makr oraz nie mogą być plikami wykonywalnymi (*np. .exe,*
262 *.com*);
- 263 – w przypadku przesyłania pocztą elektroniczną dokumentów o dużych rozmiarach, pliki
264 muszą być poddane kompresji (zmniejszeniu objętości) za pomocą popularnych
265 programów kompresujących: 7-Zip, Zip, Rar, Gzip. Całkowity rozmiar przesyłki nie
266 powinien przekraczać 20 MB; nazwy stosowane dla załączników poczty elektronicznej nie
267 mogą zawierać podwójnych spacji, kropek oraz nie mogą posiadać podwójnego
268 oznaczenia typu pliku (np. *.doc.doc, *.doc.zip);
- 269 – dostateczne zabezpieczenie przez CAB plików przed odczytem przez osoby postronne

270 (w szczególności podczas przesyłania pocztą elektroniczną).

271 PCA obejmuje należyłą ochroną przekazaną dokumentację CAB, udostępnia ją tylko
272 wyznaczonym pracownikom PCA, audytorom i ekspertom PCA i członkom komitetów na
273 potrzeby przeprowadzania ocen i podejmowania decyzji w procesach akredytacji i nadzoru.
274 Po zakończonym procesie oceny, dokumentacja jest zwracana do CAB oraz bezpowrotnie jest
275 kasowana z zasobów PCA, poza przypadkiem, gdy dokumenty stanowią dowód wdrożenia
276 przez CAB korekcji/działań korygujących do stwierdzonych niezgodności – takie dokumenty
277 są przechowywane w PCA.

278 W przypadku przekazywania dokumentacji na nośniku papierowym, wymagane jest
279 uzgodnienie z PCA liczby kopii poszczególnych dokumentów dla członków zespołu
280 oceniającego.

281 Z uwagi na ochronę informacji, wraz z przekazywaną dokumentacją (bez względu na formę)
282 należy załączyć wykaz przekazywanych do PCA dokumentów (z zaznaczeniem liczby
283 poszczególnych kopii, jeśli dotyczy).

284 W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przeprowadzenia przeglądu
285 dokumentacji CAB w siedzibie CAB, z zastrzeżeniem pokrycia przez CAB dodatkowych,
286 związanych z tym kosztów wynikających z wydłużenia czasu oceny na miejscu.

287 **5.4. Przegląd wniosku**

288 PCA dokonuje przeglądu wniosku pod względem jego poprawności w zakresie formalnym
289 i merytorycznym (m.in. kompletność informacji zamieszczonych we wniosku i załączonej
290 dokumentacji CAB, prawidłowość wnioskowanego zakresu akredytacji) oraz przeprowadza
291 analizę, czy wniosek jest odpowiedni do przeprowadzenia oceny CAB oraz czy PCA posiada
292 możliwości do przeprowadzenia procesu akredytacji w danym zakresie.

293 Po pozytywnym przeglądzie wniosku, PCA informuje CAB o jego przyjęciu, rozpoczęciu
294 procesu akredytacji oraz harmonogramie poszczególnych etapów procesu akredytacji.

295 W przypadku, gdy wniosek nie jest kompletny, PCA występuje do CAB z prośbą o jego
296 uzupełnienie. Nieuzupełnienie wniosku w terminie 20 dni roboczych od daty otrzymania
297 informacji o jego niekompletności powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia, a PCA
298 zawiadamia CAB o odmowie udzielenia akredytacji w związku ze złożeniem niekompletnego
299 wniosku o akredytację.

300 W przypadku wniosku, który dotyczy nieakredytowanego dotąd przez PCA zakresu
301 działalności w obszarze oceny zgodności, CAB zostaje poinformowana o tym fakcie
302 i ewentualnym podjęciu działań - związanych z rozszerzeniem zakresu działalności PCA -
303 zgodnie z polityką określoną w dokumencie DA-09, lub o odmowie przeprowadzenia procesu
304 akredytacji we wnioskowanym zakresie.

305 PCA informuje CAB o wynikach przeglądu wniosku w terminie nie dłuższym niż 1 miesiąc od
306 dnia złożenia wniosku.

307 **5.5. Przygotowanie procesu oceny i powołanie zespołu oceniającego**

308 Skład zespołu oceniającego ustala się na podstawie wnioskowanego zakresu akredytacji,
309 biorąc pod uwagę optymalną liczbę zespołu i liczbę dni wymaganą do dokonania oceny.
310 Audytorów i ekspertów wybiera się spośród osób, których wiedza i umiejętności zapewniają
311 obiektywną i rzetelną ocenę kompetencji CAB. W każdym zespole wyznacza się audytora
312 wiodącego. W skład zespołów oceniających mogą wchodzić również audytorzy-stażysty
313 odbywający praktykę audytorską w PCA oraz przedstawiciele PCA.

314 Przedstawiciel PCA ma za zadanie udzielanie wsparcia pozostałym członkom zespołu
315 odnośnie polityk, procedur i wytycznych PCA i jest powoływany w przypadku ocen o dużej
316 złożoności oraz gdy do ocen są zaangażowani nowozakwalifikowani audytorzy/eksperti.

317 Obserwatorami prowadzonych przez PCA ocen na miejscu mogą być:

- 318 – obserwatorzy PCA (oceniający przeprowadzanie ocen przez zespół oceniający lub jego
319 poszczególnych członków);
320 – ewaluatorzy organizacji międzynarodowych oceniających PCA;
321 – kandydaci na audytorów i ekspertów PCA.

322 Skład zespołu oceniającego (wraz z przedstawicielami PCA) oraz udział obserwatorów
323 w ocenie CAB jest podawany do wiadomości CAB nie później niż 20 dni roboczych przed
324 terminem oceny. CAB ma prawo zakwestionować proponowanych członków zespołu
325 oceniającego lub obserwatora (nie dotyczy ewaluatorów organizacji międzynarodowych)
326 w przypadku zaistnienia wątpliwości, co do bezstronności i niezależności danego członka oraz
327 jeżeli uzna, że może to zagrozić jego interesom w odniesieniu do prawa własności i ochrony
328 informacji. Sprzeciw wobec proponowanego członka zespołu lub obserwatora wymaga
329 pisemnego zgłoszenia i uzasadnienia. Zgłoszenie wraz z uzasadnieniem powinno być
330 przekazane do PCA nie później niż 15 dni roboczych przed terminem oceny. W uzasadnionych
331 przypadkach, PCA będzie poszukiwać audytorów/ekspertów poza granicami Polski.

332 Jeżeli w trakcie procesu akredytacji (np. po wizytacji wstępnej) PCA stwierdzi potrzebę
333 dokonania zmian w zespole oceniającym, wówczas zmiany te są uzgadniane z CAB.

334 PCA może zwrócić się do ocenianej CAB o wyznaczenie swojego pracownika do pełnienia
335 funkcji przewodnika, który będzie asystował zespołowi oceniającemu. Do zadań przewodnika
336 może należeć, między innymi:

- 337 – uzgodnienie czasu rozmów;
338 – uzgodnienie wizyt w poszczególnych obszarach lub częściach organizacji;
339 – zapoznanie członków zespołu oceniającego z procedurami bezpieczeństwa i ochrony
340 na danym terenie oraz zapewnienie ich przestrzegania;
341 – pełnienie roli świadka w imieniu ocenianego;
342 – dostarczenie wyjaśnień lub pomoc w zbieraniu informacji.

343 Obserwatorzy i przewodnicy nie ingerują w przebieg oceny, a ich zachowanie nie może
344 w żaden sposób zakłócać działań zespołu oceniającego.

345 Uczestnictwo obserwatorów, audytorów wiodących-stażystów oraz przedstawicieli PCA nie
346 obciąża finansowo ocenianej CAB.

347 W trakcie wizytacji wstępnej oraz następnych ocen, nie dopuszcza się obecności konsultantów
348 i innych osób wdrażających system w ocenianym podmiocie, o ile nie są one personelem
349 wewnętrznym/zewnętrznym ocenianej CAB.

350 **5.6. Przegląd dokumentacji**

351 Zespół oceniający dokonuje przeglądu dokumentacji dostarczonej przez CAB. Na podstawie
352 wyników przeglądu PCA rozstrzyga o możliwości przeprowadzenia oceny na miejscu.

353 W przypadku pozytywnego wyniku przeglądu dokumentacji - gdy informacja zawarta
354 w dokumentach wskazuje na właściwe odniesienie się CAB do wymagań akredytacyjnych,
355 tzn., że system zarządzania CAB jest ustanowiony zgodnie z wszystkimi wymaganiami
356 odpowiedniej normy akredytacyjnej i pozostałymi wymaganiami akredytacyjnymi,
357 udokumentowano polityki, cele i procedury (tam gdzie ma to zastosowanie) oraz utrzymywane
358 są odpowiednie zapisy, PCA przystępuje do przygotowania i przeprowadzenia oceny na
359 miejscu (lub wizytacji wstępnej, jeśli dotyczy), zgodnie z terminem ustalonym
360 w harmonogramie procesu akredytacji.

361 W przypadku negatywnego wyniku przeglądu dokumentacji CAB - gdy dokumentacja ta
362 wskazuje na brak ustanowienia i wdrożenia w CAB systemu zarządzania odpowiedniego do
363 wnioskowanego zakresu akredytacji i przedstawiona dokumentacja nie daje podstaw do
364 przeprowadzenia oceny na miejscu, PCA może podjąć decyzję o braku uzasadnienia do

365 zorganizowania oceny na miejscu i tym samym kontynuacji procesu akredytacji. W tym
366 przypadku CAB jest informowana o negatywnych wynikach przeglądu dokumentacji. Wyniki
367 przeglądu przedstawione w raporcie są przekazywane do CAB. Jeżeli CAB nie uzupełni
368 stwierdzonych braków w udokumentowaniu systemu zarządzania w terminie 1 miesiąca od
369 otrzymania raportu, PCA powiadamia CAB o odmowie udzielenia akredytacji, w związku
370 z przerwaniem procesu akredytacji.

371 **5.7 Wizytacja wstępna**

372 Wizytacja wstępna nie stanowi obowiązkowego etapu procesu akredytacji. Przeprowadza
373 się ją na wniosek CAB. Ramowy program wizytacji wstępnej PCA przekazuje CAB przed
374 wizytacją. Wizytacja wstępna trwa zazwyczaj jeden dzień i przeprowadzają ją ci członkowie
375 zespołu oceniającego, którzy są niezbędnymi do osiągnięcia założonych celów, tj.:

- 376 – wstępnego sprawdzenia stopnia wdrożenia systemu zarządzania zgodnego z przekazaną
377 dokumentacją CAB;
- 378 – wstępnego sprawdzenia kompetencji CAB we wnioskowanym zakresie akredytacji;
- 379 – prawidłowego zaplanowania oceny na miejscu;
- 380 – przedyskutowania i ewentualnego uściślenia wnioskowanego zakresu akredytacji.

381 **Wizytacja wstępna może być realizowana zdalnie z zastosowaniem technologii informacyjno-**
382 **komunikacyjnych (ICT).**

383 Po przeprowadzeniu wizytacji wstępnej, PCA przekazuje CAB sprawozdanie z jej przebiegu
384 oraz przystępuje do przygotowania i przeprowadzenia oceny na miejscu, wraz z wymaganymi
385 obserwacjami.

386 **5.8 Ocena na miejscu**

387 Szczegółowe zasady przeprowadzania oceny w procesach akredytacji i nadzoru dla
388 poszczególnych rodzajów CABs podają dokumenty wymienione w punkcie 1 niniejszego
389 dokumentu.

390 PCA przesyła do CAB plan oceny nie później niż 10 dni roboczych przed terminem oceny na
391 miejscu. CAB ma prawo zgłosić do planu ewentualne uwagi, nie później niż 5 dni roboczych
392 przed terminem oceny na miejscu.

393 Ocena na miejscu rozpoczyna się spotkaniem otwierającym.

394 **Ocena obejmuje komórki i osoby odpowiedzialne za system zarządzania oraz za realizowane**
395 **działania w obszarze oceny zgodności. Zbieranie dowodów odbywa się poprzez**
396 **zastosowaniem następujących technik oceny, nie ograniczając się tylko do tego:**

- 397 – **zadawanie pytań i prowadzenie rozmów, wywiady;**
- 398 – **przegląd dokumentacji CAB;**
- 399 – **obserwację działań w obszarach objętych zakresem oceny.**

400 **W przypadkach uzasadnionych wynikami rozpatrywania ryzyka w kontekście zapewnienia**
401 **pozyskania obiektywnych dowodów kompetencji ocenianych CABs (jak w przypadku**
402 **bezpośredniego stosowania określonych technik w ocenie na miejscu), ocena częściowo**
403 **może być realizowana zdalnie z zastosowaniem ICT, zarówno z lokalizacji ocenianej CAB,**
404 **jak i innych lokalizacji.**

405 Obserwacje są realizowane w celu oceny praktycznego wykonywania działań prowadzonych
406 przez personel ocenianej CAB w warunkach rzeczywistych.

407 Audytor obserwujący przeprowadzenie konkretnych działań:

- 408 – nie ingeruje w ich przebieg, a jego zachowanie nie może w żaden sposób zakłócać działań
409 wykonywanych przez personel ocenianej CAB;

- 410 – ma prawo do zadawania pytań i uzyskiwania dodatkowych wyjaśnień;
- 411 – jest zobowiązany do niewyrażania opinii na temat ocenianej CAB lub jej klienta,
412 w obecności przedstawicieli klienta ocenianej CAB. W tej sytuacji wszelkie rozmowy
413 pomiędzy audytorem PCA i personelem ocenianej CAB powinny odbywać się na
414 osobności, w celu zachowania poufności wyników oceny.
- 415 Jeżeli to konieczne, możliwe jest przeprowadzenie obserwacji działań w miejscach ich
416 wykonywania w innym terminie niż ocena na miejscu. Okres ten nie może przekraczać 1-go
417 miesiąca przed lub po planowanym terminie rozpoczęcia oceny na miejscu.
- 418 Zespół oceniający analizuje zgromadzone przed i w trakcie oceny na miejscu informacje oraz
419 obiektywne dowody mające na celu potwierdzenie kompetencji CAB we wnioskowanym lub
420 posiadanym zakresie akredytacji, poprzez wykazanie zgodności z wymaganiami
421 akredytacyjnymi.
- 422 Jeżeli na etapie rozpatrywania wniosku lub oceny w procesie akredytacji lub nadzoru, pojawią
423 się dowody wskazujące na nierzetelność postępowania wnioskującej CAB, przejawiającą się
424 celowym przedstawianiem fałszywej informacji lub zatajaniem informacji odnoszącej się do
425 realizowanego obszaru oceny zgodności, PCA informuje CAB o stwierdzonym fakcie
426 i przedstawia dowody zaistniałych zdarzeń. W wyniku stwierdzonych faktów PCA powiadamia
427 CAB o odmowie udzielenia akredytacji, w związku z przerwaniem procesu akredytacji lub
428 o zawieszeniu akredytacji.
- 429 W ocenie na miejscu zespół oceniający, przed spotkaniem zamykającym, dokonuje przeglądu
430 wszystkich zebranych dowodów, w celu sformułowania ustaleń z oceny – zgodności,
431 niezgodności i spostrzeżeń.
- 432 Niezgodność jest stwierdzeniem faktu, gdzie CAB nie spełnia wymagań normy akredytacyjnej³
433 lub innego dokumentu zawierającego wymagania akredytacyjne lub swojego własnego
434 systemu zarządzania. Niespełnienie przez CAB warunków akredytacji jest również traktowane
435 jako niezgodność.
- 436 Niezgodności, mające istotny wpływ na wyniki oceny zgodności, co oznacza, że stanowią one
437 zagrożenie dla wiarygodności i przydatności wyniku do zamierzonego zastosowania (np. brak
438 weryfikacji prawidłowości realizacji metody badań, realizacja procedury oceny zgodności
439 niezgodnie z ustaloną metodologią, stosowanie wyposażenia o niepotwierdzonej wymaganej
440 dokładności, przekazanie wyników pracy niezgodnej z wymaganiami itp.) jak również
441 niezgodności wskazujące na brak spełnienia przez CAB wymagań dotyczących bezstronności
442 lub niezgodne z wymaganiami powoływanie się na posiadaną akredytację, stanowią poważne
443 naruszenie wymagań akredytacyjnych oraz warunków akredytacji.
- 444 Spostrzeżenie jest stwierdzeniem faktu, wskazującego na możliwość doskonalenia istniejącego
445 stanu, w tym możliwość usunięcia potencjalnych źródeł problemów, mogących w przyszłości
446 spowodować niezgodność.
- 447 Podczas spotkania zamykającego zespół oceniający przedstawia ustalenia z oceny (w tym
448 niezgodności i spostrzeżenia) kierownictwu ocenianej CAB oraz przekazuje raport z oceny,
449 (karty niezgodności stanowią załącznik do raportu). Kierownictwo CAB potwierdza podpisem
450 na kartach niezgodności zapoznanie się z niezgodnościami oraz potwierdza otrzymanie
451 raportu z oceny, na egzemplarzu raportu dla PCA. W przypadku, gdy złożoność oceny lub jej
452 aspekty logistyczne uniemożliwiają opracowanie raportu z oceny w dniu jej zakończenia,
453 audytor przekazuje raport do PCA w ciągu 3 dni roboczych od dnia zakończenia oceny.
454 W ciągu kolejnych 3 dni roboczych PCA przesyła raport kierownictwu ocenianej CAB.

---

³ **Norma akredytacyjna** - to norma zawierająca ogólne wymagania dotyczące kompetencji CAB, zalecana przez organizacje normalizacyjne i wskazana przez jednostki infrastruktury akredytacyjnej jako właściwa do stosowania przez jednostki akredytujące w procesach akredytacji i nadzoru CAB.

455 W przypadku obserwacji realizowanych jako oddzielna ocena lub w połączeniu z oceną na
456 miejscu, audytor wykonujący obserwację - po jej zakończeniu - przedstawia ustalenia z oceny
457 w trakcie spotkania z osobą, która była obserwowana podczas wykonywania działania
458 w obszarze oceny zgodności, w tym przedstawia niezgodności, co jest potwierdzone
459 podpisem na kartach niezgodności. Jeżeli obserwacja nie jest połączona z oceną na miejscu,
460 wówczas audytor obserwujący przekazuje karty niezgodności w ciągu 3 dni roboczych do
461 PCA. Następnie PCA przesyła je w ciągu kolejnych 3 dni roboczych kierownictwu ocenianej
462 CAB. Jeżeli obserwacja jest połączona z oceną na miejscu, wówczas audytor obserwujący
463 przekazuje karty niezgodności audytorowi wiodącemu, który na spotkaniu zamykającym
464 przedstawia je kierownictwu ocenianej CAB.

465 Przedstawienie kierownictwu ocenianej CAB niezgodności podczas spotkania zamykającego
466 lub przesłanie kart niezgodności po przeprowadzonej obserwacji bądź też po przeglądzie
467 dokumentacji, traktowane jest jako zawiadomienie o niezgodności.

468 Po przekazaniu CAB raportu z oceny w dniu zakończenia oceny, mogą zostać wprowadzone
469 do niego zmiany. Zmiany do raportu są przekazywane przez PCA kierownictwu CAB
470 w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od dnia zakończenia oceny na miejscu.

471 PCA przekazuje CAB raport(-y) z oceny, prosząc o przekazanie ewentualnych uwag
472 i zastrzeżeń do przebiegu oceny oraz otrzymanego raportu (na formularzu FA-71).

473 **5.9 Ocena reakcji CAB w odniesieniu do ustaleń z oceny**

474 W przypadku stwierdzenia niezgodności, oceniana CAB jest zobowiązana do zareagowania
475 na powstałą niezgodność. Reakcja ta powinna obejmować analizę zakresu (skali) i przyczyn
476 niezgodności, ustalenie potrzeby i podjęcie niezbędnych korekcji/działań korygujących (jeśli
477 ma zastosowanie) pozwalających na rozwiązanie problemów stwierdzonych w niezgodności
478 oraz adekwatnych do zakresu i skutków niezgodności. a także zapewnić ich wdrożenie). CAB
479 powinna przekazać w ciągu 5-ciu dni roboczych od dnia zawiadomienia o niezgodności,
480 wypełnionych kart w zakresie planu ww. działań, obejmującego działania już zrealizowane
481 i zaplanowane do realizacji. PCA zaleca, aby w miarę możliwości plany działań zostały
482 przedyskutowane z zespołem oceniającym podczas oceny. CAB powinna wdrożyć
483 zaplanowane działania w ustalonych terminach. CAB jest zobowiązana niezwłocznie
484 poinformować PCA o zakończeniu realizacji zaplanowanych działań w terminach wskazanych
485 w kartach niezgodności.

486 W przypadku sformułowania spostrzeżeń, oceniana CAB jest zobowiązana
487 do przeprowadzenia analizy ryzyka, a na jej podstawie w razie konieczności - do podjęcia
488 stosownych działań oraz do przekazania do PCA w terminie do 2 miesięcy od dnia otrzymania
489 raportu z oceny informacji na temat planowanych lub zrealizowanych działaniach
490 w odniesieniu do sformułowanych spostrzeżeń.

491 Po otrzymaniu od ocenianej CAB wypełnionych kart niezgodności, członkowie zespołu
492 oceniającego dokonują przeglądu podjętych i zaplanowanych działań w reakcji na
493 niezgodności oraz identyfikują niezgodności wymagające przekazania do PCA dowodów ich
494 realizacji. Jeżeli reakcja ocenianej CAB w odniesieniu do stwierdzonych niezgodności jest
495 niewystarczająca, PCA prosi CAB o niezwłoczną weryfikację planu działań i dostarczenie
496 dodatkowych informacji (jeśli to zasadne). Stanowisko to jest przekazywane CAB wraz z oceną
497 planów działań. Jeśli w procesie akredytacji lub nadzoru stwierdzone zostały niezgodności,
498 wówczas oceniana CAB jest zobowiązana do przeprowadzenia zaplanowanych działań,
499 w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od daty zawiadomienia o niezgodnościach. Ostateczny
500 termin wykonania działań w reakcji na niezgodność ustala zespół oceniający
501 i wskazuje ten termin w kartach niezgodności. Termin ten jest uzależniony od ryzyka
502 związanego z niespełnieniem wymagań akredytacyjnych oraz warunków akredytacji.

503 Jeśli niezgodności stwierdzone podczas oceny w procesach nadzoru wskazują na poważne
504 naruszenie wymagań akredytacyjnych, wówczas CAB jest zobowiązana do podjęcia działań,
505 w tym korekcji/działań korygujących (jeżeli mają zastosowanie), w trybie natychmiastowym

506 oraz do bezzwłocznego (nie dłużej niż 15 dni roboczych) przekazania do PCA dowodów ich
507 realizacji.

508 Zakres i formę oceny reakcji CAB na niezgodności określa PCA. Zakres ten jest ograniczony
509 do działań niezbędnych dla pozyskania zaufania do kompetencji CAB, a w przypadku oceny
510 dowodów działań w formie przeglądu dokumentacji lub oceny na miejscu - przeprowadzenia
511 wiarygodnej oceny wdrożenia działań i spełniania przez CAB wymagań akredytacyjnych oraz
512 warunków akredytacji, których niezgodność dotyczyła.

513 Ocenę działań CAB w reakcji na niezgodności przeprowadza się w formie:

514 a) przeglądu przekazanych przez CAB informacji o zrealizowanych działaniach w reakcji na
515 niezgodność oraz jeśli ma zastosowanie przeglądu dowodów (dokumentów i zapisów)
516 wdrożenia zaplanowanych działań;

517 b) oceny na miejscu (wraz z obserwacją działań, jeśli wymaga tego ocena wdrożenia
518 korekcji/działania korygujących), gdy nie jest możliwa wiarygodna ocena na podstawie
519 nadesłanej dokumentacji CAB. **W uzasadnionych przypadkach, ocena może być**
520 **częściowo lub w całości realizowana zdalnie z zastosowaniem ICT zarówno z lokalizacji**
521 **ocenianej CABs, jak i innych lokalizacji.**

522 Pozytywna ocena działań CAB zrealizowanych w reakcji na stwierdzone niezgodności, w tym
523 pozytywna ocena dowodów wdrożenia działań zaplanowanych w reakcji na niezgodności
524 stanowiące poważne naruszenie wymagań akredytacyjnych lub niezgodności wskazane przez
525 PCA jako wymagające przedstawienia dowodów działań, jest warunkiem udzielenia lub
526 utrzymania akredytacji.

527 **5.10 Decyzja w procesie akredytacji**

528 Warunkiem udzielenia akredytacji jest stwierdzenie przez zespół oceniający, że organizacja
529 i procedury stosowane przez CAB dostarczają zaufania do jego kompetencji, poprzez
530 wykazanie spełnienia wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji, przy uwzględnieniu
531 (jeżeli ma zastosowanie) dostarczenia przez CAB wystarczającej informacji potwierdzającej
532 odpowiednią jego reakcję w odniesieniu do stwierdzonych niezgodności oraz odniesienie się
533 do spostrzeżeń.

534 W przypadku wątpliwości, co do spełnienia wymagań akredytacyjnych wynikających z treści
535 ustaleń z oceny lub z informacji dotyczącej reakcji CAB w odniesieniu do stwierdzonych
536 niezgodności i spostrzeżeń, na etapie podejmowania decyzji PCA informuje CAB o tym fakcie,
537 prosząc o przedstawienie stosownych wyjaśnień. W uzasadnionych przypadkach PCA
538 informuje o konieczności podjęcia przez ocenianą CAB dodatkowych działań lub
539 o przeprowadzeniu dodatkowej oceny na miejscu, przed podjęciem decyzji, w terminie
540 określonym przez PCA.

541 CAB jest informowana pisemnie o podjętej decyzji. W przypadku decyzji o odmowie udzielenia
542 akredytacji CAB ma prawo do wniesienia odwołania do Komitetu Odwoławczego na zasadach
543 opisanych w niniejszym dokumencie.

544 Po udzieleniu akredytacji, PCA przesyła CAB do podpisu *Kontrakt z akredytowanym*
545 *podmiotem*, ustalający zasady współpracy oraz prawa i obowiązki stron wynikające
546 z akredytacji. Po jego podpisaniu akredytowana CAB otrzymuje:

- 547 – egzemplarz *Kontraktu z akredytowanym podmiotem* podpisany przez obie strony,
- 548 – certyfikat akredytacji wraz z zakresem akredytacji,
- 549 – symbol akredytacji w wersji elektronicznej oraz jeśli dotyczy: znak IAF MLA lub ILAC MRA
550 w wersji elektronicznej,
- 551 – dane i wytyczne umożliwiające logowanie do IBOK (Internetowe Biuro Obsługi Klienta),
- 552 – informację o programie nadzoru dla danego cyklu akredytacji.

553 Decyzja o udzieleniu akredytacji wchodzi w życie z dniem zawarcia z PCA *Kontraktu*
554 *z akredytowanym podmiotem.*

555 **6. Przerwanie procesu akredytacji**

556 PCA przerywa proces akredytacji w następujących przypadkach:

- 557 – CAB wnioskująca o akredytację nie wypełnia warunków akredytacji - nie wywiązuje się ze
558 zobowiązań wynikających z deklaracji zawartej we wniosku o udzielenie akredytacji, w tym
559 nie przekazała do PCA, w wymaganych i uzgodnionych z PCA terminach, uzupełniających
560 dokumentów bądź informacji niezbędnych do kontynuowania procesu;
- 561 – CAB wnioskująca o akredytację nie przedstawiła planów korekcji /działań korygujących lub
562 informacji o zrealizowanych korekcjach /działaniach korygujących lub dowodów ich
563 realizacji (jeśli to wymagane) lub informacji dotyczących analizy spostrzeżeń;
- 564 – pojawiły się dowody wskazujące na nierzetelność postępowania wnioskującej CAB,
565 przejawiające się celowym przedstawianiem fałszywej informacji lub zatajaniem informacji
566 odnoszącej się do ocenianego obszaru oceny zgodności;
- 567 – proces akredytacji nie został zakończony w ciągu 12 miesięcy z przyczyn leżących
568 po stronie CAB.

569 Przerwanie procesu akredytacji może nastąpić również na wniosek CAB.

570 PCA informuje CAB o odmowie udzielenia akredytacji w wyniku przerwania procesu
571 akredytacji, wraz z uzasadnieniem oraz zwraca przekazaną do PCA dokumentację. Od
572 podjętej decyzji o przerwaniu procesu akredytacji przysługuje CAB odwołanie na zasadach
573 opisanych w niniejszym dokumencie.

574 Ponowne ubieganie się o akredytację przez CAB wymaga złożenia nowego wniosku
575 o akredytację.

576 **7. Procesy nadzoru**

577 **7.1. Ogólne zasady prowadzenia procesów nadzoru**

578 Ważność akredytacji jest utrzymywana w cyklach akredytacji. Okres trwania bieżącego cyklu
579 akredytacji jest wskazany w zakresie akredytacji. Cykl akredytacji wynosi 4 lata. Pierwszy cykl
580 akredytacji rozpoczyna się od dnia zawarcia *Kontraktu z akredytowanym podmiotem* i wydania
581 pierwszego certyfikatu akredytacji. Kolejny cykl akredytacji rozpoczyna się od dnia, w którym
582 PCA podejmuje decyzję o utrzymaniu akredytacji (na kolejny cykl) po ocenie ponownej. Data
583 końca każdego cyklu jest liczona od daty udzielenia akredytacji wskazanej w pierwszym
584 certyfikacie, przy założeniu że cykl trwa 4 lata.

585 Zarówno pierwszy, jak i kolejne cykle są ustanawiane w oparciu o decyzje udzielenia lub
586 utrzymania akredytacji na podstawie wyników oceny w procesie akredytacji lub ponownej
587 oceny CAB.

588 W danym cyklu akredytacji PCA monitoruje działalność akredytowanej CAB, w celu
589 upewnienia się, że utrzymywane są jej kompetencje w całym obszarze działań oceny
590 zgodności objętej aktualnym zakresem akredytacji (z uwzględnieniem lokalizacji gdzie
591 działalność ta jest prowadzona), wykazane poprzez spełnianie przez CAB wymagań
592 akredytacyjnych⁴ oraz warunków akredytacji poprzez:

- 593 – nadzór planowany,
- 594 – nieplanowane procesy w nadzorze,
- 595 – ponowną ocenę (w celu wznowienia cyklu akredytacji).

---

⁴ W przypadku nowelizacji dokumentów zawierających wymagania akredytacyjne, należy stosować się do postanowień przejściowych, ogłoszonych przez PCA w komunikatach

596 W każdym cyklu akredytacji są przeprowadzane 3 procesy nadzoru planowanego oraz
597 ponowna ocena. Pierwszy planowany nadzór jest przeprowadzany nie później niż przed
598 upływem 12 miesięcy od daty zakończenia ostatniej oceny na miejscu w procesie akredytacji.
599 Planowane odstępy pomiędzy kolejnymi procesami nadzoru nie mogą przekraczać 12
600 miesięcy. Akredytowane CABs są informowane poprzez IBOK (*Internetowe Biuro Obsługi*
601 *Klienta*) o terminie i formie planowanego nadzoru oraz ponownej oceny.

602 W procesach nadzoru planowanego w danym cyklu akredytacji oraz w ramach oceny
603 ponownej, oceniana jest cała działalność CAB prowadzona w obszarze oceny zgodności
604 objęta aktualnym zakresem akredytacji CAB, w tym ocenami są objęte lokalizacje CAB, gdzie
605 jest prowadzona ta działalność.

606 **Oceny w procesach nadzoru są realizowane jako oceny na miejscu w powiązaniu**
607 **z określonymi technikami oceny lub jako przeglądy dokumentacji CAB. Każda ocena na**
608 **miejscu oraz obserwacja działań CAB realizowana oddzielnie od oceny na miejscu, są**
609 **powiązane z techniką oceny - przeglądem dokumentacji CAB, realizowanym zarówno na**
610 **etapie przygotowania do oceny, jak i w jej trakcie. Oceniana CAB dostarcza dokumentację**
611 **zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 5.3. niniejszego dokumentu.**

612 Jeżeli to konieczne, możliwe jest przeprowadzenie obserwacji działań w miejscach ich
613 prowadzenia, w innym terminie niż ocena w siedzibie. Zaleca się, aby w przypadku procesów
614 nadzoru, obserwacja taka odbyła się w terminie do 1 miesiąca przed lub po planowanym
615 terminie oceny w siedzibie. W procesach nadzoru, przygotowanie i przeprowadzenie oceny,
616 w tym ocena reakcji CAB w odniesieniu do sformułowanych niezgodności oraz spostrzeżeń,
617 są prowadzone na zasadach opisanych w punktach 5.5., 5.8., 5.9. niniejszego dokumentu,
618 z uwzględnieniem specyficznych dla procesów nadzoru zasad opisanych w punkcie 7.

619 Szczegółowe zasady przeprowadzania oceny w procesach nadzoru dla poszczególnych
620 rodzajów CABs podają programy akredytacji wymienione w punkcie 1. niniejszego dokumentu.

621 **7.2. Nadzór planowany**

622 Nadzór planowany jest prowadzony zgodnie z ustalonym programem nadzoru dla danego
623 cyklu akredytacji.

624 Celem nadzoru planowanego jest ocena, czy:

- 625 – CAB utrzymuje kompetencje do działań w obszarze oceny zgodności objętych aktualnym
626 zakresem akredytacji, poprzez stałe spełnianie aktualnych wymagań akredytacyjnych;
- 627 – działania zrealizowane w odniesieniu do stwierdzonych podczas poprzedniej oceny PCA
628 niezgodności / spostrzeżeń są skuteczne;
- 629 – akredytowana CAB stale wypełnia warunki akredytacji wynikające z *Kontraktu*
630 *z akredytowanym podmiotem* i dokumentów z nim związanych (m.in. DA-01, DA-02, DA-
631 04 i DA-08);
- 632 – kompetencje akredytowanej CAB są stale doskonalone.

633 **Ocena na miejscu w procesie planowanego nadzoru jest prowadzona z zastosowaniem**
634 **poniższych technik oceny, nie ograniczając się tylko do tego:**

- 635 – **zadawanie pytań i prowadzenie rozmów, wywiady;**
- 636 – **przeglądu dokumentacji CAB;**
- 637 – **obserwację działań w obszarach objętych zakresem oceny.**

638 **W przypadkach uzasadnionych wynikami rozpatrywania ryzyka w kontekście zapewnienia**
639 **pozyskania w wyniku oceny obiektywnych dowodów kompetencji ocenianych CABs oceny na**
640 **miejscu mogą być realizowane z zastosowaniem ICT w pełnym zakresie jako oceny zdalne**
641 **lub w części zakresu - jako oceny hybrydowe.**

642 **Ocena zdalna – to ocena prowadzona w danej lokalizacji fizycznej CAB z zastosowaniem ICT**

643 (bez wizyty zespołu oceniającego w tej lokalizacji) w formie kombinacji odpowiednich technik
644 oceny: przeglądu dokumentacji CAB, pytań, wywiadów i rozmów uzupełnianych wideo-
645 obserwacją infrastruktury i warunków środowiskowych oraz działań personelu CAB
646 obejmujących wybrane elementy procedur oceny zgodności.

647 Ocena hybrydowa – to ocena prowadzona w danej lokalizacji fizycznej CAB jako kombinacja
648 oceny na miejscu w połączeniu z technikami oceny i oddzielnymi zadaniami realizowanymi
649 zdalnie z zastosowaniem ICT.

650 W pierwszym cyklu akredytacji, planowany nadzór jest zawsze przeprowadzany jako ocena
651 na miejscu, w powiązaniu z obserwacją działań, przy możliwości zastosowania ocen
652 hybrydowych lub w szczególnych przypadkach ocen zdalnych.

653 W kolejnych cyklach akredytacji możliwe jest, w oparciu o wyniki rozpatrywanego ryzyka,
654 przeprowadzenie zamiast oceny na miejscu (wraz z obserwacjami), tylko przeglądu
655 dokumentacji pod warunkiem, że:

- 656 – poprzedni proces planowanego nadzoru nie był prowadzony w formie przeglądu
657 dokumentacji;
- 658 – nie stwierdzono niezgodności wskazujących na poważne naruszenie przez CAB wymagań
659 akredytacyjnych w poprzednim oraz bieżącym cyklu akredytacji poprzedzającym ocenę
660 w nadzorze w formie przeglądu dokumentacji;
- 661 – CAB stale wypełnia warunki akredytacji wynikające z *Kontraktu z akredytowanym*
662 *podmiotem* i dokumentów z nim związanych (m.in. DA-01, DA-02, DA-04 i DA-08);
- 663 – nie zostały uznane za zasadne przez PCA skargi na akredytowaną CAB;

664 a ponadto, w przypadku laboratoriów – dodatkowo, z uwzględnieniem pozytywnych wyników
665 udziału w PT/ILC, zgodnie z wymaganiami DA-05.

666 W przypadku planowego nadzoru akredytowana CAB jest zobowiązana do dostarczania do
667 PCA dokumentacji CAB w zakresie opisanym w punkcie 5.3 niniejszego dokumentu oraz
668 informacji na temat:

- 669 – skuteczności działań zrealizowanych w reakcji na niezgodności sformułowane w wyniku
670 poprzedniej oceny PCA,
- 671 – stanu działań zrealizowanych w reakcji na spostrzeżenia sformułowane w wyniku
672 poprzedniej oceny PCA,

673 Dodatkowo w przypadku planowanego nadzoru przeprowadzanego tylko w formie przeglądu
674 dokumentacji CAB zobowiązana jest do dostarczenia informacji na temat zmian w organizacji,
675 zmian w dokumentacji systemu zarządzania oraz na temat skarg rozpatrywanych przez CAB
676 obejmujących okres od poprzedniej oceny przeprowadzonej przez PCA.

677 Ponadto akredytowana CAB jest zobowiązana do dostarczania do PCA dodatkowo
678 dokumentacji szczegółowej wskazanej w programach akredytacji wymienionych w punkcie 1
679 niniejszego dokumentu.

680 Dokumentacja powinna być dostarczona przez CAB do PCA na co najmniej 2 miesiące przed
681 planowanym nadzorem, zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 5.3. niniejszego
682 dokumentu.

683 W przypadku ocen zdalnych, akredytowana CAB zobowiązana jest do bieżącego
684 udostępniania zespołowi oceniającemu PCA w trakcie oceny takiego zakresu dokumentacji,
685 który umożliwi skuteczną realizację celu i zadań oceny. Możliwe jest również dostarczenie
686 przez CAB dokumentacji wymaganej do oceny zdalnej i określonej przez PCA indywidualnie
687 dla konkretnej oceny, przed realizacją oceny.

688 W przypadku oceny w procesie nadzoru w formie tylko przeglądu dokumentacji CAB, raport
689 z oceny wraz z kartami niezgodności jest przekazywany przez PCA kierownictwu ocenianej

690 CAB w terminie 3 dni roboczych od daty przeprowadzenia tej oceny.

691 **7.3. Ponowna ocena**

692 Ponowna ocena jest przeprowadzana w terminie wynikającym z programu nadzoru nad
693 akredytowaną CAB, umożliwiającym podjęcie decyzji o utrzymaniu akredytacji
694 i potwierdzeniem jej ważności na kolejny cykl. W przypadku gdy CAB nie jest zainteresowana
695 kontynuacją posiadanej akredytacji w kolejnym cyklu akredytacji, powinna złożyć do PCA
696 wniosek o cofnięcie akredytacji (FA-01), nie później niż 2 miesiące przed datą końca
697 bieżącego cyklu akredytacji. Po wpłynięciu wniosku PCA odstępuje od planowania i realizacji
698 ponownej oceny. Decyzja o cofnięciu akredytacji na wniosek CAB, jest podejmowana z dniem
699 następującym po dniu ważności bieżącego cyklu akredytacji.

700 Akredytowana CAB powinna dostarczyć do PCA dokumentację co najmniej dwa miesiące
701 przed planowanym terminem oceny ponownej. Dokumentacja CAB powinna być przekazana
702 do PCA zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 7.2. niniejszego dokumentu.

703 Celem ponownej oceny jest weryfikacja czy:

- 704 – CAB utrzymuje kompetencje do działań w obszarze oceny zgodności objętych aktualnym
705 zakresem akredytacji, poprzez stałe spełnianie wszystkich aktualnych wymagań
706 akredytacyjnych;
- 707 – działania zrealizowane w odniesieniu do stwierdzonych podczas poprzedniej oceny PCA
708 niezgodności / spostrzeżeń są skuteczne;
- 709 – akredytowana CAB stale wypełnia warunki akredytacji wynikające z *Kontraktu*
710 *z akredytowanym podmiotem* i dokumentów z nim związanych (m.in. DA-01, DA-02, DA-
711 04 i DA-08);
- 712 – kompetencje akredytowanej CAB są stale doskonalone.

713 Ponowna ocena zawsze obejmuje ocenę na miejscu oraz obserwację i obejmuje wszystkie
714 wymagania właściwej normy akredytacyjnej oraz zakres działalności umożliwiający
715 potwierdzenie kompetencji w obszarze oceny zgodności objętym całym aktualnym zakresem
716 akredytacji, z uwzględnieniem wyników ocen w nadzorze przeprowadzonych w danym cyklu
717 akredytacji.

718 **W przypadkach uzasadnionych wynikami rozpatrywania ryzyka w kontekście zapewnienia**
719 **pozyskania obiektywnych dowodów kompetencji ocenianych CABs (jak w przypadku**
720 **bezpośredniego stosowania określonych technik w ocenie na miejscu), oddzielne zadania**
721 **zakresu oceny na miejscu mogą być realizowane zdalnie z zastosowaniem ICT zarówno**
722 **z lokalizacji ocenianej CABs, jak i innych lokalizacjach.**

723 **7.4 Nieplanowane procesy w nadzorze**

724 **7.4.1. Zasady łączenia nieplanowanych procesów z planowanym nadzorem**

725 Proces zmiany zakresu akredytacji lub przeniesienia akredytacji może być łączony z procesem
726 planowanego nadzoru, jeśli wniosek akredytowanej CAB, inicjujący przeprowadzenie takiego
727 procesu, wpłynął do PCA nie później niż 2 miesiące przed terminem planowanego nadzoru.

728 Jeśli wniosek o zmianę zakresu akredytacji lub o przeniesienie akredytacji (FA-01) został
729 złożony w PCA, w terminie krótszym niż wskazany powyżej, PCA podejmuje decyzję odnośnie
730 możliwości połączenia oceny wynikającej z planowanego i nieplanowanego procesu,
731 z zachowaniem poniższych warunków:

- 732 – forma planowanego procesu nadzoru jest właściwa dla oceny w ramach złożonego
733 wniosku;
- 734 – powołany do procesu planowanego nadzoru zespół oceniający jest kompetentny do
735 przeprowadzenia oceny w obszarze złożonego wniosku;
- 736 – ocena w procesie nieplanowanym nie wpłynie negatywnie na skuteczność oceny

737 zaplanowanej zgodnie z programem nadzoru.

738 Przedłużenie czasu zaplanowanej oceny, w wyniku uwzględnienia wniosku CAB
739 o nieplanowaną ocenę zmian zakresu akredytacji, wykonywanej przez już powołanego
740 audytora, wymaga zmiany kalkulacji kosztów. Koszty te ponosi CAB, zgodnie z cennikiem
741 DA-04.

742 **7.4.2. Zmiany zakresu akredytacji**

743 W okresie ważności akredytacji, zakres akredytacji może ulegać zmianom: rozszerzeniu,
744 uaktualnieniu, korekcie lub ograniczeniu.

745 Proces rozszerzenia zakresu akredytacji jest przeprowadzany na wniosek CAB (FA-01). PCA
746 dokonuje przeglądu wniosku o rozszerzenie, pod kątem jego kompletności oraz możliwości
747 PCA do przeprowadzenia oceny (*tak jak dla procesu akredytacji*). Analiza wniosku
748 i dokumentacji CAB dostarczonej wraz z wnioskiem jest podstawą do podjęcia decyzji o formie
749 oceny. Celem procesu rozszerzenia zakresu akredytacji jest:

- 750 – ocena, czy CAB posiada kompetencje do realizacji działań w obszarze oceny zgodności
751 pozwalające na uzyskiwanie wiarygodnych wyników działania w nowych obszarach
752 działalności, zgodnie z wnioskiem o rozszerzenie zakresu akredytacji;
- 753 – ocena, czy wdrożony system zarządzania w wystarczającym stopniu uwzględnia nowe
754 obszary działalności.

755 Ocena w procesie rozszerzenia zakresu akredytacji jest realizowana na zasadach jak
756 w procesie akredytacji, z tym, że bierze się pod uwagę doświadczenia zebrane podczas
757 wcześniejszych ocen CAB w obszarze posiadanego zakresu akredytacji. Prowadzona jest ona
758 w formie przeglądu dokumentacji CAB, lub jako ocena na miejscu **z uwzględnieniem**
759 **możliwości i zasadności przeprowadzenia oceny na miejscu w obszarze wnioskowanego**
760 **rozszerzenia zakresu - jako oceny zdalnej lub hybrydowej. Decyzję w tej sprawie podejmuje**
761 **PCA z uwzględnieniem rozpatrywania ryzyka.**

762 Uaktualnienie zakresu akredytacji jest dokonywane na wniosek CAB (FA-01), w związku z:

- 763 – koniecznością dodania bądź zmiany oznaczenia, nazwy lub statusu wydania dokumentu
764 normatywnego,
- 765 – wprowadzeniem aktualizacji (formalnych i merytorycznych) w opisie kompetencji (nie
766 będących rozszerzeniem kompetencji CAB),
- 767 – formalnymi zmianami danych akredytowanego CAB (nie stanowiących zmian statusu
768 prawnego).

769 Uaktualnienie zakresu akredytacji jest dokonywane na podstawie oceny w formie przeglądu
770 dokumentacji CAB. Ocena ma na celu upewnienie się, że CAB przeprowadziła analizę zmian
771 i prawidłowo wdrożyła zmiany związane z przedmiotem uaktualnienia w działalności objętej
772 zakresem akredytacji.

773 Wniosek o uaktualnienie zakresu akredytacji może obejmować również zmiany lokalizacji
774 realizacji działań w obszarze oceny zgodności. W zależności od charakteru zmian kompetencji
775 CAB związanych ze zmianami lokalizacji ocena ta jest prowadzona w formie przeglądu
776 dokumentacji CAB, lub oceny na miejscu **z uwzględnieniem możliwości i zasadności**
777 **przeprowadzenia oceny na miejscu w obszarze wnioskowanego rozszerzenia zakresu - jako**
778 **oceny zdalnej lub hybrydowej. Decyzję w tej sprawie podejmuje PCA z uwzględnieniem**
779 **rozpatrywania ryzyka.**

780 Korekta zakresu akredytacji jest dokonywana w przypadku wykrycia błędu w wydany
781 dokumencie akredytacyjnym.

782 Szczegółowe zasady zmiany zakresu akredytacji dla poszczególnych rodzajów CAB zostały
783 podane w dokumentach wskazanych w punkcie 1. niniejszego dokumentu.

784 Ponadto, PCA określa zasady opisu kompetencji CABs w zakresach akredytacji
785 w dokumentach szczegółowych PCA. W przypadku ich nowelizacji, zakresy akredytacji CABs
786 działających w danym obszarze podlegają aktualizacji w ramach planowanego nadzoru.

787 **7.4.3. Przeniesienie akredytacji**

788 Przeniesienie akredytacji jest przeprowadzane na wniosek CAB zainteresowanej
789 przeniesieniem (FA-01), w przypadku zmian dotyczących statusu prawnego akredytowanej
790 CAB, w stosunku do udzielonej wcześniej akredytacji w przypadku, gdy nowy podmiot prawny
791 przejmuje zobowiązania już akredytowanej CAB.

792 W procesie przeniesienia akredytacji, PCA dokonuje oceny, czy zmiana w akredytowanej CAB
793 nie wpływa negatywnie na spełnianie wymagań akredytacyjnych (*w szczególności na*
794 *niezależność i bezstronność, politykę i cele, zabezpieczenie finansowe, kompetencje*
795 *techniczne, w tym kompetencje personelu*). Analiza wniosku i dokumentacji dostarczonej wraz
796 z wnioskiem, stanowi podstawę do podjęcia decyzji o formie i zakresie oceny.

797 Proces przeniesienia akredytacji ma charakter formalny i jest prowadzony w formie przeglądu
798 dokumentacji CAB (nie wymaga oceny na miejscu), jeśli spełnione zostały wszystkie
799 wymienione poniżej warunki:

- 800 – nie uległa zmianie polityka jakości i system zarządzania;
- 801 – nie uległo zmianie kierownictwo CAB i personel merytoryczny;
- 802 – nie uległy zmianie procedury i metody;
- 803 – nie uległy zmianom: lokalizacja działalności w obszarze oceny zgodności, oraz pozostałe
804 zasoby CAB (w zakresie w jakim jest to istotne),
- 805 – dodatkowo, w przypadku zmian właścicielskich - poprzedni właściciel nie prowadzi
806 działalności w tym samym lub podobnym obszarze (ujęty w zakresie akredytacji) pod tą
807 samą lub podobną nazwą.

808 W przeciwnym razie przeprowadza się ocenę CAB w formie oceny na miejscu
809 **z uwzględnieniem możliwości i zasadności jej przeprowadzenia jako oceny zdalnej lub**
810 **hybrydowej.**

811 W przypadku przeniesienia akredytacji na nową CAB, decyzja o przeniesieniu akredytacji
812 wchodzi w życie z dniem zawarcia z PCA *Kontraktu z akredytowanym podmiotem*.

813 W przypadku przeniesienia akredytacji w związku ze zmianą statusu prawnego akredytowanej
814 CAB, w stosunku do udzielonej wcześniej akredytacji, decyzja o przeniesieniu akredytacji
815 wchodzi w życie z dniem wskazanym w decyzji. Zawarcie z PCA *Kontraktu z akredytowanym*
816 *podmiotem* następuje z dniem przeniesienia akredytacji lub po tym terminie.

817 **7.4.4. Nadzór specjalny**

818 Nadzór specjalny może wynikać z:

- 819 – analizy skargi na działalność akredytowanej CAB;
- 820 – analizy zmian zgłoszonych przez akredytowaną CAB;
- 821 – analizy dowodów wskazujących, że akredytowana CAB nie spełnia wymagań
822 akredytacyjnych i/lub warunków akredytacji wynikających z *Kontraktu z akredytowanym*
823 *podmiotem*.

824 Nadzór specjalny jest prowadzony w formie oceny na miejscu w siedzibie, **obserwacji / oceny**
825 **zdalnej (hybrydowej) lub** przeglądu dokumentacji CAB, w celu oceny czy akredytowana CAB
826 nadal spełnia wymagania akredytacyjne. **Decyzję o formie przeprowadzenia oceny podejmuje**
827 **PCA**. Plan oceny na miejscu jest przesyłany akredytowanej CAB nie później niż na 5 dni
828 roboczych przed jej planowanym rozpoczęciem, z informacją, że wyrażenie sprzeciwu wobec
829 terminu, zakresu lub składu zespołu oceniającego, bez merytorycznego uzasadnienia może

830 spowodować zawieszenie akredytacji.

831 **7.5. Wyniki procesów nadzoru**

832 **7.5.1. Decyzje w procesach nadzoru**

833 Decyzje są podejmowane na podstawie rezultatów ocen w procesach nadzoru. W wyniku
834 procesu nadzoru akredytacja może być utrzymana, zawieszona, cofnięta, wznowiona,
835 przeniesiona, a zakres akredytacji może być rozszerzony, ograniczony, uaktualniony lub
836 skorygowany. W wyniku ponownej oceny jest podejmowana decyzja o utrzymaniu akredytacji,
837 w której jest potwierdzana jej ważność na kolejny cykl akredytacji.

838 Decyzje o utrzymaniu akredytacji, przeniesieniu akredytacji, wznowieniu akredytacji po
839 zawieszeniu, rozszerzeniu, uaktualnieniu zakresu akredytacji, są podejmowane po pozytywnej
840 ocenie reakcji CAB w odniesieniu do stwierdzonych niezgodności oraz pozytywnej ocenie
841 dowodów wdrożenia działań zaplanowanych w reakcji na niezgodności (jeśli to wymagane).
842 W przeciwnym przypadku są podejmowane decyzje odmowne.

843 W przypadku wątpliwości, co do spełnienia wymagań akredytacyjnych oraz warunków
844 akredytacji, wynikających z treści ustaleń z oceny lub z reakcji CAB w odniesieniu do
845 stwierdzonych niezgodności i spostrzeżeń na etapie podejmowania decyzji, PCA informuje
846 CAB o tym fakcie, prosząc o niezwłoczne przedstawienie stosownych wyjaśnień.
847 W uzasadnionych przypadkach, PCA informuje o konieczności przeprowadzenia przez
848 ocenianą CAB dodatkowych działań w odniesieniu do niezgodności lub o przeprowadzeniu
849 dodatkowej oceny na miejscu, przed podjęciem decyzji, w terminie określonym przez PCA.

850 CAB jest informowana na piśmie o podjętej decyzji. W przypadku decyzji o zawieszeniu
851 akredytacji, ograniczeniu zakresu akredytacji lub cofnięciu akredytacji, PCA podaje jej
852 uzasadnienie. CAB przysługuje prawo wniesienia odwołania do Komitetu Odwoławczego, na
853 zasadach opisanych w niniejszym dokumencie.

854 W zakresie wynikającym z przepisów prawa i porozumień zawartych z organami regulacyjnymi
855 i właścicielami programów oceny zgodności, PCA przekazuje informacje dotyczące wyników
856 nadzoru, np. zmian statusu akredytacji (zawieszenia, ograniczenia, cofnięcia akredytacji) czy
857 też wyników rozpatrzenia skarg skierowanych do PCA przez organ regulacyjny / właściciela
858 programu oceny zgodności do rozpatrzenia.

859 PCA publikuje na stronie internetowej wykaz akredytowanych CABs oraz wykaz CABs, których
860 akredytacja została zawieszona, cofnięta, ograniczona.

861 Ponowne ubieganie się o akredytację CAB, której akredytacja została cofnięta jest związane
862 ze złożeniem wniosku o akredytację (FA-01), a tryb postępowania jest taki, jak dla procesu
863 akredytacji.

864 Decyzje w procesach nadzoru o zawieszeniu akredytacji w całości lub części zakresu
865 akredytacji, ograniczeniu zakresu akredytacji lub cofnięciu akredytacji wchodzi w życie
866 z dniem doręczenia przesyłki z pismem informującym o podjętej decyzji za pokwitowaniem, za
867 pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. –
868 Prawo pocztowe. Przypadki te nie dotyczą decyzji podejmowanych na wnioski CAB. Decyzje
869 podejmowane na wnioski CAB i pozostałe decyzje w procesach nadzoru wchodzi w życie z
870 dniem ich podjęcia.

871 **7.5.2. Zawieszenie akredytacji**

872 Zawieszenie akredytacji, w całym zakresie akredytacji, może być następstwem:

- 873 1. braku planów korekcji/działania korygujących lub informacji o zrealizowanych korekcjach
874 /działaniach korygujących lub dowodów ich realizacji (jeśli to wymagane) wskazujących,
875 że akredytowana CAB nie rozwiązała problemów w nich stwierdzonych, a tym samym nie
876 spełnia wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji;
- 877 2. niezgodności stwierdzonych podczas oceny w procesach nadzoru, wskazujących na

878 poważne naruszenie przez akredytowaną CAB wymagań akredytacyjnych, w odniesieniu
879 do rzetelności, bezstronności oraz świadomego naruszenia praw klienta akredytowanej
880 CAB lub nadużycia jego zaufania; zawieszenie to następuje w trybie natychmiastowym, po
881 otrzymaniu informacji przez PCA o stwierdzonej niezgodności;

882 3. pozyskania przez PCA dowodów wskazujących na nierzetelność postępowania
883 akredytowanej CAB przejawiającą się celowym przedstawianiem fałszywej informacji lub
884 zatajaniem informacji odnoszącej się do jej akredytowanej działalności. W tym przypadku
885 PCA informuje CAB o stwierdzonym fakcie i przedstawia dowody zaistniałych zdarzeń;

886 4. niespełniania warunków akredytacji wynikających z *Kontraktu z akredytowanym*
887 *podmiotem* zawartego z PCA i dokumentów z nim związanych (w szczególności, gdy CAB
888 nie uiszcza opłat, odmawia poddania się ocenie w ustalonym terminie);

889 5. zgłoszenia przez CAB czasowej rezygnacji z akredytacji.

890 Zawieszenie akredytacji, w części zakresu akredytacji, może być następstwem:

891 1. braku planów korekcji/działań korygujących lub informacji o zrealizowanych korekcjach
892 /działaniach korygujących lub dowodów ich realizacji (jeśli to wymagane) wskazujących,
893 że akredytowana CAB nie rozwiązała problemów w nich stwierdzonych, a tym samym nie
894 spełnia wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji w odniesieniu do określonej
895 części zakresu akredytacji, pod warunkiem, że nie dotyczą one kompetencji CAB,
896 w odniesieniu do pozostałej części zakresu;

897 2. niezgodności stwierdzonej podczas oceny w procesach nadzoru, wskazującej na poważne
898 naruszenie przez akredytowaną CAB wymagań akredytacyjnych w odniesieniu do
899 rzetelności, bezstronności oraz możliwości realizacji działań w określonym zakresie;
900 zawieszenie to następuje w trybie natychmiastowym, po otrzymaniu informacji przez PCA
901 o stwierdzonej niezgodności;

902 3. niespełniania warunków akredytacji wynikających z *Kontraktu z akredytowanym*
903 *podmiotem* i dokumentów z nim związanych (w szczególności, gdy CAB nie umożliwia
904 PCA przeprowadzenia obserwacji w akredytowanym zakresie);

905 4. zgłoszenia przez CAB czasowej rezygnacji z części akredytacji.

906 W procesie zawieszenia akredytacji w części zakresu akredytacji realizowanym na wniosek
907 CAB, PCA przeprowadza przegląd dokumentacji CAB w celu oceny, czy przyczyna
908 zawieszenia i samo zawieszenie nie wpłynie negatywnie na kompetencje CAB, w odniesieniu
909 do pozostałej części zakresu. Jeśli powyższe wpływa negatywnie na kompetencje CAB,
910 w odniesieniu do pozostałej części zakresu, PCA podejmuje decyzję o zawieszeniu
911 akredytacji w odpowiedniej, szerszej niż wnioskowana, części zakresu.

912 Akredytacja w całości lub części zakresu jest zawieszana na okres 6 miesięcy.
913 W uzasadnionych przypadkach okres ten może zostać wydłużony.

914 **7.5.3. Wznowienie akredytacji po zawieszeniu**

915 Proces wznowienia akredytacji po zawieszeniu jest prowadzony na wniosek CAB, złożony:

916 – najpóźniej 3 miesiące przed upływem terminu zawieszenia, jeśli decyzja o wznowieniu
917 akredytacji wymaga przeprowadzenia oceny na miejscu, w tym obserwacji;

918 – najpóźniej miesiąc przed upływem terminu zawieszenia – w pozostałych przypadkach.

919 Ocena w procesie wznowienia akredytacji po zawieszeniu, może być prowadzona w formie:
920 oceny na miejscu i/lub obserwacji lub przeglądu dokumentacji CAB.

921 W przypadku gdy okres zawieszenia akredytacji w całym zakresie akredytacji obejmował
922 termin upływu ważności cyklu akredytacji, ocena w procesie wznowienia akredytacji jest
923 przeprowadzana zawsze jako ponowna ocena.

924 Celem oceny jest sprawdzenie czy CAB trwale i skutecznie usunęła przyczyny, które były

925 powodem zawieszenia akredytacji i spełniła warunki wznowienia akredytacji, podane w decyzji
926 o zawieszeniu.

927 W przypadku gdy w okresie zawieszenia akredytacji uległy zmianie wymagania akredytacyjne
928 dotyczące CAB, decyzja o wznowieniu akredytacji po zawieszeniu zostaje podjęta po
929 pozytywnej ocenie przez PCA, wdrożenia przez CAB zmienionych wymagań.

930 **7.5.4. Cofnięcie akredytacji i ograniczenie zakresu akredytacji**

931 Proces cofnięcia akredytacji oraz ograniczenia zakresu akredytacji odbywa się:

932 – na skutek niespełnienia w ustalonym terminie warunków postawionych przy zawieszeniu
933 akredytacji; lub

934 – na wniosek akredytowanej CAB.

935 W procesie ograniczania zakresu akredytacji, PCA przeprowadza przegląd dokumentacji
936 CAB, w celu dokonania oceny, czy przyczyna ograniczenia zakresu akredytacji i samo
937 ograniczenie nie wpłynie negatywnie na kompetencje CAB w odniesieniu do pozostałej części
938 zakresu. Ograniczenie zakresu akredytacji jest równoznaczne z cofnięciem akredytacji
939 w określonej części zakresu.

940 Postępowanie dotyczące ograniczenia zakresu akredytacji lub cofnięcia akredytacji jest
941 wstrzymywane w PCA, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, w przypadku gdy
942 CAB po odwołaniu się do Komitetu Odwoławczego od decyzji PCA o zawieszeniu akredytacji
943 i oddaleniu przez Komitet Odwoławczy odwołania, wnosi skargę do sądu administracyjnego.

944 **8. Sankcje**

945 W przypadku niewywiązywania się lub naruszania przez akredytowaną CAB warunków
946 akredytacji wynikających z *Kontraktu z akredytowanym podmiotem* i dokumentów z nim
947 związanych, PCA stosuje sankcje określone w dokumentach PCA, jak:

948 – zawieszenie akredytacji w części lub całości zakresu, ograniczenie zakresu akredytacji lub
949 cofnięcie akredytacji;

950 – wzmocnienie nadzoru (w tym zastosowanie nadzoru specjalnego);

951 – podanie do publicznej wiadomości informacji o zawieszeniu, ograniczeniu lub cofnięciu
952 akredytacji;

953 – podanie do publicznej wiadomości informacji o błędnym powoływaniu się na akredytację
954 lub na porozumienia o wzajemnym uznawaniu.

955 Jeśli sankcje nie okażą się skuteczne, PCA występuje na drogę sądową.

956 W przypadku dysponowania dowodem nieuczciwego postępowania CAB lub celowego
957 dostarczania przez nią nieprawdziwych informacji odnośnie do akredytacji lub celowego
958 naruszania zasad akredytacji, zgodnie z wymaganiami dokumentu IAF MD7, PCA dodatkowo
959 powiadomi odpowiednio sekretariaty EA, IAF lub ILAC o niewłaściwych praktykach CAB w celu
960 poinformowania wszystkich jednostek akredytujących – członków tych organizacji.

961 **9. Informacje dostępne publicznie**

962 PCA udostępnia publicznie na stronie internetowej wykazy akredytowanych podmiotów
963 obejmujące:

964 – nazwę akredytowanej CAB oraz nazwę podmiotu prawnego, jeżeli jest inna;

965 – aktualny zakres akredytacji opracowany na zasadach podanych w programach akredytacji;

966 – lokalizacje akredytowanej CAB oraz odpowiednio działania w obszarze oceny zgodności
967 realizowane w każdej lokalizacji i objęte zakresem akredytacji;

968 – niepowtarzalną identyfikację akredytowanej CAB (numer akredytacji);

969 – datę udzielenia akredytacji po raz pierwszy oraz datę ważności akredytacji (tj. datę
970 zakończenia cyklu akredytacji);

971 – oświadczenie o zgodności z normą akredytacyjną i innymi wymaganiami akredytacyjnymi
972 zastosowanymi do oceny CAB, łącznie z podaniem wydania lub wersji tych dokumentów.

973 Ponadto PCA publikuje na stronie internetowej informacje o zawieszeniu lub cofnięciu
974 akredytacji CAB, łącznie z datami i zakresami.

975 W wyjątkowych przypadkach (np. ze względów bezpieczeństwa) CAB może zwrócić się do
976 PCA o ograniczenie zakresu informacji publikowanych na stronie internetowej do pewnych
977 informacji.

978 **10. Ochrona informacji i praw własności Klientów**

979 Wszystkie informacje na temat danej CAB, jakie PCA pozyskało w związku z prowadzoną
980 działalnością akredytacyjną traktowane są jako informacje poufne, z wyłączeniem:

981 – informacji udostępnianych publicznie przez PCA na zasadach opisanych w niniejszym
982 dokumencie i dokumentach związanych;

983 – informacji udostępnianych publicznie przez CAB lub kiedy zostało to uzgodnione między
984 PCA a jednostką oceniającą zgodność (np. dla celów reagowania na skargi);

985 – informacji udostępnianych w zakresie wynikającym z przepisów prawa i porozumień
986 zawartych z organami regulacyjnymi i właścicielami programów oceny zgodności
987 zobowiązujących PCA do ujawnienia informacji poufnej (w rozumieniu niniejszego
988 dokumentu); wówczas PCA zawiadamia CAB o przekazywanej informacji, o ile nie jest to
989 zabronione przez prawo.

990 Informacje o CAB uzyskane ze źródeł innych niż ta CAB (np. od składającego skargę, organów
991 regulacyjnych) traktowane są jako poufne między CAB i PCA.

992 Mając na uwadze minimalizację ryzyka wystąpienia zdarzeń skutkujących naruszeniem
993 poufności, dostępności, integralności i rozliczalności aktywów informacyjnych, PCA wdrożyło
994 system zarządzania bezpieczeństwem informacji wg normy PN-ISO/IEC 27001.

995 Cały personel PCA, w tym zatrudniany personel zewnętrzny, jest zobowiązany
996 do nieujawniania żadnych informacji dotyczących prowadzonych procesów akredytacji
997 i nadzoru oraz do ochrony praw własności Klientów PCA. Pracownicy PCA są odpowiednio
998 przeszkoleni, pouczeni i podpisali stosowne zobowiązania. Zobowiązanie takie podpisują
999 także członkowie Komitetu Odwoławczego, Rady ds. Akredytacji oraz komitetów technicznych.

1000 Wszelkich informacji PCA udziela tylko wskazanym przez CAB przedstawicielom. PCA jest
1001 odpowiedzialne za zabezpieczenie dokumentacji i zapisów dotyczących prowadzonych
1002 i zakończonych procesów akredytacji i nadzoru.

1003 Umowy z audytorami i ekspertami zawierają klauzulę o nieujawnianiu informacji oraz
1004 wymagane jest podpisanie przez nich stosownego zobowiązania przed każdorazowym
1005 powołaniem do oceny i uzyskaniem dostępu do jakichkolwiek informacji o CAB. Wymóg ten
1006 dotyczy także obserwatorów.

1007 Ponadto PCA przetwarza dane osobowe zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu
1008 Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób
1009 fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego
1010 przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (GDPR - General Data
1011 Protection Regulation). PCA chroni i odpowiednio zabezpiecza dane osobowe, które
1012 przetwarza. Pracownicy oraz współpracownicy są przeszkoleni, posiadają upoważnienia do
1013 przetwarzania danych osobowych. PCA wdrożyło Politykę ochrony danych osobowych oraz
1014 procedury, które zapewniają zgodność z prawem i bezpieczeństwo procesów przetwarzania
1015 danych. Jednocześnie PCA stosuje adekwatne środki bezpieczeństwa fizycznego
1016 i technicznego, które zapewniają bezpieczeństwo przetwarzanych danych osobowych.

1017 **11. Przeciwdziałanie korupcji i unikanie konfliktu interesów**

1018 PCA mając na uwadze przeciwdziałanie wszelkim przejawom korupcji wdrożyło system
1019 zarządzania działaniami antykorupcyjnymi. Podstawowe zasady postępowania w PCA
1020 ukierunkowane na zagadnienia przeciwdziałania korupcji zostały przedstawione w Polityce
1021 Antykorupcyjnej oraz Kodeksie Etyki.

1022 PCA wdrożyło mechanizmy unikania konfliktu interesów zarówno w odniesieniu do personelu
1023 stałego, jak i zespołów oceniających. Rozwiązania organizacyjne oraz wewnętrzne procedury
1024 zapewniają, że działalność akredytacyjna jest prowadzona w sposób niezależny, bezstronny
1025 i wykluczający jakąkolwiek dyskryminację.

1026 **12. IBOK – Internetowe Biuro Obsługi Klienta**

1027 IBOK jest narzędziem elektronicznej wymiany informacji pomiędzy określonym CAB a PCA.
1028 Dostęp do niego otrzymują CABs po pozytywnym zakończeniu procesu akredytacji. Informacje
1029 i dane prezentowane w serwisie są udostępnione tylko uprawnionym osobom, wskazanym
1030 przez CAB po uprzedniej autoryzacji.

1031 IBOK umożliwia, między innymi:

- 1032 – podstawowy, bezpośredni kontakt z Prowadzącym;
- 1033 – informowanie PCA o zmianach, jakie zaszły w akredytowanym podmiocie;
- 1034 – dostęp do dokumentów, formularzy PCA;
- 1035 – poinformowanie CAB o planowanym nadzorze/ponownej ocenie;
- 1036 – przekazywanie innych informacji przez PCA (np.: programy PT/ILC, szkolenia, komunikaty,
1037 opiniowane dokumenty, itp.);
- 1038 – uzyskanie informacji zwrotnych od Klientów, na temat prowadzonych procesów akredytacji
1039 i nadzoru.

1040 **13. Odwołania i skargi**

1041 **13.1. Odwołania**

1042 Klienci PCA mają prawo odwołać się od decyzji odmowy udzielenia, cofnięcia, zawieszenia
1043 lub ograniczenia zakresu akredytacji do Komitetu Odwoławczego (na adres PCA) na zasadach
1044 opisanych w ustawie o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

1045 Odwołanie jest rozpatrywane w trybie określonym w ustawie o systemach oceny zgodności
1046 i nadzoru rynku oraz zgodnie z regulaminem Komitetu Odwoławczego.

1047 Odwołanie powinno być rozpatrzone w terminie 60 dni od dnia jego doręczenia.

1048 Komitet Odwoławczy, po rozpatrzeniu odwołania, stwierdza zasadność odwołania i przekazuje
1049 sprawę Polskiemu Centrum Akredytacji do ponownego rozpoznania lub oddala odwołanie.
1050 W przypadku oddalenia odwołania, Klientowi PCA przysługuje skarga do sądu
1051 administracyjnego, wnoszona w trybie opisanym w ustawie o systemach oceny zgodności
1052 i nadzoru rynku.

1053 Orzeczenie Komitetu Odwoławczego jest przekazywane CAB wnoszącej odwołanie oraz
1054 Dyrektorowi PCA.

1055 **13.2. Skargi i wnioski**

1056 PCA rozpatruje skargi:

- 1057 – dotyczące działań PCA;
- 1058 – dotyczące działań akredytowanych CABs.

1059 Skargi i wnioski można składać do Dyrektora PCA na piśmie lub pocztą elektroniczną. Skargi
1060 i wnioski, zarówno te nadsyłane pocztą, jak i drogą elektroniczną, powinny zawierać imię,

1061 nazwisko (nazwę) i adres zamieszkania (w tym - kod pocztowy) wnoszącego skargę lub
1062 wniosek, w przeciwnym razie są pozostawione bez rozpatrzenia. W przypadku skargi ustnej,
1063 PCA wymaga jej pisemnego potwierdzenia.

1064 Skarga na akredytowaną CAB powinna zostać najpierw złożona w CAB, zanim zostanie
1065 wniesiona do PCA. W przypadku niezadowolającej odpowiedzi lub braku odpowiedzi ze strony
1066 akredytowanej CAB, PCA podejmuje kroki mające na celu rozpatrzenie skargi, pod
1067 warunkiem, że skarga dotyczy akredytowanej działalności. W przypadku wątpliwości co do
1068 spełniania przez CAB wymagań akredytacyjnych lub warunków akredytacji, PCA
1069 przeprowadza ocenę akredytowanej CAB w ramach nadzoru specjalnego. Dane skarżącego
1070 nie są ujawniane CAB, chyba że skarżący wyrazi na to zgodę.

1071 Skargi i wnioski dotyczące działalności PCA są rozpatrywane w ciągu 1 miesiąca od daty ich
1072 otrzymania, a skargi dotyczące działalności akredytowanej CAB w ciągu 3 miesięcy od daty
1073 otrzymania. Gdy rozpatrzenie skargi lub wniosku w ww. terminie nie jest możliwe, PCA
1074 przekazuje informację o już podjętych działaniach i przybliżonym terminie ostatecznego
1075 rozpatrzenia skargi.

1076 **14. Opłaty**

1077 Opłaty za czynności związane z akredytacją są kalkulowane i wnoszone zgodnie z Cennikiem
1078 DA-04.

1079 Przed złożeniem wniosku CAB może uzyskać w odpowiednim Dziale Akredytacji PCA
1080 informację o sposobie kalkulowania kosztów w odniesieniu do wnioskowanego zakresu
1081 akredytacji.

1082 Wnoszenie opłat za czynności związane z akredytacją jest jednym z warunków
1083 udzielenia/utrzymania akredytacji.

1084 **15. Postanowienia końcowe**

1085 **Niniejsze wydanie dokumentu zastępuje wydanie 10 z dnia 24.01.2019 r. i obowiązuje od dnia**
1086 **DD.MM.2020 r. (2 miesiące od daty opublikowania). Niniejszy dokument został wprowadzony**
1087 **Komunikatem nr xxx z DD.MM.2020 r. Istotne zmiany w odniesieniu do wydania 9 zostały**
1088 **oznaczone kolorem czerwonym.**

1089 **16. Dokumenty związane**

1090 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r.
1091 ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków
1092 wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93

1093 Ustawa z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku

1094 Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe

1095 PN-EN ISO/IEC 17000 Ocena zgodności – Terminologia i zasady ogólne

1096 PN-EN ISO/IEC 17011 Ocena zgodności – Wymagania ogólne dla jednostek akredytujących
1097 prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność

1098 IAF MD 7 Dokument obowiązkowy IAF dotyczący harmonizacji sankcji stosowanych wobec
1099 jednostek oceniających zgodność

1100 DA-02 Zasady stosowania symboli akredytacji PCA

1101 DA-04 Cennik opłat za czynności związane z akredytacją

1102 DA-05 Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości

1103 DA-06 Polityka dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej

1104 DA-07 Polityka dotycząca akredytacji transgranicznej

1105 DA-08 Prawa i obowiązki akredytowanego podmiotu

1106 DA-09 Polityka dotycząca zakresu działalności akredytacyjnej PCA

1107 DA-10 Akredytacja laboratoriów w zakresach elastycznych

- 1108 DA-11 Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji
- 1109 DAB-07 Akredytacja laboratoriów badawczych
- 1110 DAP-04 Akredytacja laboratoriów wzorcujących
- 1111 DAM-01 Akredytacja laboratoriów medycznych
- 1112 DAPT-01 Akredytacja organizatorów badań biegłości
- 1113 DAK-07 Akredytacja jednostek inspekcyjnych
- 1114 DARM-01 Akredytacja producentów materiałów odniesienia
- 1115 DACS-01 Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania
- 1116 DACW-01 Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby
- 1117 DACP-01 Akredytacja jednostek certyfikujących osoby
- 1118 DAVE-01 Akredytacja weryfikatorów EMAS
- 1119 DAVG-01 Akredytacja weryfikatorów GHG

- 1120 **17. Załączniki**
- 1121 FA-01 Wniosek o akredytację
- 1122 *Wzór Kontraktu z akredytowanym podmiotem*